

Torah from Around the World

*De Eeuwige zal macht aan zijn volk verlenen,
de Eeuwige zal zijn volk zegenen met vrede.*

Tehilliem 29:11

Sjabbat 8 juni 2024/2 Siewan 5784, Bemidbar, Bemidbar/Numeri 1:1 - 4:21

Tanach blz. 261 - 270

Haftara: I Divree Hajamim/I Kronieken 15:1 – 15; 15:26 – 16:4

Tanach blz. 1728 – 1729; 1730 - 1731

Vertaler: Paula Reisner

Commentaar: **Rabbijn Caroline B. Balin** is emerita docente geschiedenis aan het Hebrew Union College/Jewish Institute of Religion te New York.

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Worden vrouwen meegeteld in het boek Bemidbar?

Als ik je zou vragen om je een wetenschapper voor te stellen, welk beeld zou er dan naar voren komen? Een kalende man in een witte laboratoriumjas?
Een vrouw met een dikke bril? Een millennial gekluisterd aan een laptop?

Uit een onderzoek uit de jaren zeventig bleek dat jongens en meisjes, wanneer hen werd gevraagd een tekening van een wetenschapper te maken, in 99,4 procent van de gevallen mannen afbeeldden. De alomtegenwoordige en onbewuste beelden van wetenschappers als mannen die al op jonge leeftijd naar boven komen, kunnen een verklaring zijn waarom meisjes de exacte leergebieden – natuurwetenschappen, technologie, techniek en wiskunde – in mindere mate betreden dan jongens.

Maar wat gebeurt er als we het verhaal veranderen door de culturele verwachtingen rond gender in grote lijnen te veranderen en vrouwen naar het middelpunt van het verhaal te verplaatsen? De cijfers spreken voor zich.

Toen verhalen over de prestaties van vrouwelijke wetenschappers onderdeel werden van de curricula van de basisschool, toonden onderzoeken aan dat de perceptie van studenten over wie er op dat gebied thuishoorde dramatisch veranderde. In de loop van vijftig jaar zijn vooral meisjes steeds vaker vrouwelijke wetenschappers gaan tekenen. Dus terwijl in het oorspronkelijke onderzoek slechts 1,2 procent van de meisjes wetenschappers als vrouw afschilderde, steeg dit cijfer naar 33 procent in 1985 en vervolgens naar 58 procent in 2016.

Ook in de sidra van deze week spreken de getallen voor zich – heel veel zelfs. En zoals we zullen zien, vormen ze samen meer dan hun som.

Het houden van volkstellingen golft door de hele sidra Bemidbar, wat ook de Hebreeuwse naam is voor het vierde boek van de Tora dat we deze week beginnen te lezen, ons ook bekend als het boek Numeri. Meer dan eens geeft God in Bemidbar een bevel om hoofden te tellen. Het eerste bevel komt in het tweede jaar na de exodus, wanneer de bonte mengeling bevrijde slaven zich probeert te verenigen tot een gemeenschap terwijl deze aan haar reis door de wildernis begint (Bemidbar/Num. 1:1-46). Het tweede bevel vindt 38 jaar later plaats als de nieuwste generatie Israëlieten zich voorbereidt om het Beloofde Land binnen te gaan (Bemidbar/Num. 26:1-51). Elke volkstelling wordt grondig uitgevoerd en met de nauwkeurigheid van een accountant geregistreerd. Zesenzeventig verzen van het eerste hoofdstuk van sidra Bemidbar beschrijven het proces en de resultaten van de telling. Zodra het goddelijke gebod om “een volkstelling te houden van de hele Israëlitische gemeenschap” wordt gehoord, worden er censusnemers aangesteld en beginnen de cijfers voor elk van de stammen binnen te stromen:

- Reoeveen - Elitzoer, zoon van Sjedeoer, telt 46.500 man
- Sjimón - Sjloemieel, zoon van Tsoerisjaddai, telt 59.300 man
- Jehoeda - Nachsjon, zoon van Amminadav, telt 74.600 man

- Jissaschar - Netaneel, zoon van Tsoear, telt 54.400 man
- Zevoeloen - Eliav, zoon van Chelon, telt 57.400 man
- Efrajim - Elisjama, zoon van Ammihoed, telt 40.500 man
- Menasjè - Gamlieel, zoon van Pedatsoer, telt 32.200 man
- Binjamien - Avidaan, zoon van Gidoni, telt 35.400 man
- Daan-Achièzer, zoon van Ammisjaddai, telt 62.700 man
- Asjeer - Pagieel, zoon van Ochraan, telt 41.500 man
- Gaad - Eljasaaf, zoon van De'oeëel, telt 45.650 man
- Naftali - Achira, zoon van Enan, van de stam telt 53.400 man

Alles bij elkaar worden er 603.550 Israëlieten geteld.

Hoewel de opdracht is om een telling van de hele gemeenschap te houden – en in bepaalde gevallen kunnen 'Israëlieten' (B'nee Jisraël) worden opgevat als een inclusieve term voor mannen en vrouwen – is dit beslist niet hoe het hier toegaat. De tekst maakt overduidelijk dat de volkstelling alleen mannen omvat van minstens twintig jaar oud die in staat worden geacht wapens te dragen (Bemidbar/Num. 1:2-3). Omdat er op hen zal worden gerekend om zich tijdens de gevaarlijke tocht tegen gevaar te verdedigen, zijn zij het die meetellen.

Maar hoe verklaren we de cijfers die achter de volkstelling verborgen blijven – de grofweg 600.000 vrouwen, 2 miljoen kinderen, 100.000 oudere mannen en 90.000 mannen met fysieke problemen die naast de '603.550 Israëlieten' leven?

In zijn oorspronkelijke context is de volkstelling slechts een pragmatisch instrument dat is ontworpen om de potentiële militaire macht van de gemeenschap te berekenen. De numerieke resultaten lijken slechts gegevenspunten te bieden om het risico te beoordelen.

Maar cijfers spreken voor zich.

Als je bedenkt dat er 603.550 mannen worden geteld in een boek van 36 hoofdstukken waarin minder dan tien vrouwen worden erkend, begin je te begrijpen dat wie de telling doet en wie daarin opgenomen wordt geen incidentele zaak is. Houd in de vergelijking rekening met het cumulatieve effect van het jaar in, jaar uit herhalen van deze cijfers voor steeds nieuwe generaties Joden tijdens het lezen van de Tora ieder jaar. De impact van het horen van verhalen waarin vrijwel uitsluitend mannelijke hoofdrolspelers voorkomen, is exponentieel, niet te overzien en episch.

Wat zou er gebeuren als we het verhaal zouden veranderen door de culturele verwachtingen rond gender in grote lijnen te veranderen en vrouwen naar het middelpunt van het verhaal te verplaatsen?

Om de ontelbare aantallen in het vierde boek van de Tora te eren en om de honderdste verjaardag van het vrouwenkiesrecht in de Verenigde Staten dit jaar te vieren, zal ik de komende acht weken acht 'hoofdstukken' van een alternatief 'Numeri: Boek der getallen' uitrollen. Deze prestatie vindt een aanvang tijdens de American Jewish Heritage Month en in het jaar 2020, terwijl we ons voorbereiden op nationale verkiezingen en een volkstelling in de Verenigde Staten. (Overigens werden de pogingen van de suffragettes om het 19e amendement goed te keuren gehinderd door de Spaanse griep, vergelijkbaar met de COVID-19-pandemie in onze eigen tijd.)

Ik zal je voorstellen aan mensen als Gloria Steinems Joodse grootmoeder, Pauline Perlmutter Steinem, die voorzitter was van de Ohio Woman's Suffrage Association en van het vrouwengenootschap van haar Reform-tempel; de nicht van Emma Lazarus, Maud Nathan, die zich in de suffragettes-beweging stortte, terwijl haar zus Annie zich ertegen verzette, zelfs toen ze hielp bij de oprichting van Barnard College; en Gertrude Weil uit North Carolina, wiens mentor de dochter was van Elizabeth Cady Stanton. Ik zal gebruik maken van de omvang van het Joods Vrouwenarchief en andere bronnen om de verhalen te vertellen van Joodse vrouwen die maatschappelijke betrokkenheid combineerden met Joodse waarden in een veertig jaar durende strijd 'in de wildernis' om het 19e Amendement goed te keuren.

Laat de cijfers voor zichzelf spreken.

Immers, geteld worden is geen alledaagse zaak. Vraag het maar aan de meisjes die zichzelf als wetenschappers hebben getekend.